



## ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи  
Верховної Ради України

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-49-56 E-mail: k\_reglam@rada.gov.ua

---

### ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

#### ВИСНОВОК

**на проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі особливості висвітлення роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану», внесений народними депутатами України Геращенко І.В. та Герасимовим А.В. (реєстр. № 9677 від 04.09.2023)**

Комітет на засіданні 18 вересня 2023 року (протокол № 166) розглянув, згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 5 вересня 2023 року (електронна картка документа (1303420) та дорученням Першого заступника Голови Верховної Ради України Корнієнка О.С. від 8 вересня 2023 року № 11/9-2023/196768 (електронна картка документа (1306576), проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі особливості висвітлення роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану», внесений народними депутатами України Геращенко І.В. та Герасимовим А.В. (реєстр. № 9677 від 04.09.2023), та зазначив таке.

Метою поданого проекту Постанови Верховної Ради України, як зазначено у пояснювальній записці до нього, є: «врегулювання особливостей висвітлення роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану, забезпечивши умови для об'єктивного та безперервного висвітлення роботи парламенту України з урахуванням обмежень, що накладаються умовами дії воєнного стану в державі».

Так, проектом Постанови (реєстр. № 9677) пропонується встановити, що на період дії воєнного стану в Україні висвітлення роботи Верховної Ради України, її органів та посадових осіб здійснюється з урахуванням особливостей, що передбачають, зокрема, у підпункті 1 пункту 1 проекту - забезпечення Державним підприємством «Парламентський телеканал «Рада» щоденно «безперервне, об'єктивне і всебічне висвітлення діяльності Верховної Ради України, її комітетів, тимчасових спеціальних і тимчасових слідчих комісій, а також депутатських фракцій (депутатських груп), позафракційних народних

депутатів України на основі додержання принципу пропорційного представництва їх позицій. Під час проведення інформаційних заходів за участі представників депутатських фракцій (депутатських груп), позафракційних народних депутатів України має бути забезпечена їх присутність пропорційно чисельності депутатських фракцій (депутатських груп), позафракційних народних депутатів України».

У свою чергу, у підпунктах 2 – 4 пункту 1 проекту Постанови за змістом частково відтворені положення пунктів 2, 5, 6 Постанови Верховної Ради України «Про порядок висвітлення роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 30 серпня 2019 року № 26-ІХ.

Зокрема, підпункти 2 – 4 пункту 1 проекту Постанови передбачають, що Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ» на вимогу Голови Верховної Ради України безкоштовно передає тексти його екстрених виступів та заяв з важливих питань державного життя; редакція газети Верховної Ради України «Голос України» забезпечує постійне і всебічне висвітлення діяльності Верховної Ради України, її пленарних засідань, роботи комітетів, тимчасових спеціальних і тимчасових слідчих комісій Верховної Ради України, а також депутатських фракцій (депутатських груп), позафракційних народних депутатів України в обсягах, пропорційних їхній чисельності, та заходів, що проводяться у Верховній Раді України, якщо інше не встановлено Верховною Радою України; Апарат Верховної Ради України у межах коштів, передбачених законом України про Державний бюджет України на відповідний рік на висвітлення діяльності Верховної Ради України, забезпечує фінансування: діяльності Державного підприємства «Парламентський телеканал «Рада» з висвітлення діяльності Верховної Ради України на супутниково-кабельному парламентському телеканалі та в мережах кабельного та цифрового мовлення; публікації стенографічних бюлетенів пленарних засідань Верховної Ради України, її рішень у виданнях Верховної Ради України; а також забезпечує систематичне та оперативне оприлюднення на офіційному веб-сайті Верховної Ради України передбаченої законами інформації про діяльність Верховної Ради України та її органів та посадових осіб з додержанням принципу пропорційного представництва позицій депутатських фракцій (депутатських груп), позафракційних народних депутатів України; підготовку інформаційних повідомлень та інших матеріалів про перебіг пленарних засідань Верховної Ради України та розміщення цих повідомлень на офіційному веб-сайті Верховної Ради України та в соціальних мережах.

Комітет зазначив, що проект Постанови Верховної Ради України (реєстр. № 9677) подано з дотриманням положень частини першої статті 89, частини другої статті 90 та частинами першої та другої статті 91 Регламенту Верховної Ради України, за підписом осіб, які мають право законодавчої ініціативи, з пропозицією щодо кандидатури доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою та електронним файлом.

Проте, щодо правового змісту цього проекту Постанови Комітет зауважив таке.

Відповідно до пункту 11 частини першої статті 16 Регламенту Верховної Ради України постанова про висвітлення роботи Верховної Ради України приймається на пленарних засіданнях першої сесії новобраної Верховної Ради України відповідного скликання. При цьому Комітет звернув увагу на те, що зазначені положення Регламенту Верховної Ради України не містять необхідності прийняття, зокрема, такої постанови кожної наступної сесії Верховної Ради України відповідного скликання.

У розвиток зазначеного, Верховною Радою України з метою широкого, повного та об'єктивного інформування громадян України, міжнародної спільноти про діяльність єдиного законодавчого органу країни на період дев'ятого скликання Верховної Ради України було прийнято Постанову Верховної Ради України «Про порядок висвітлення роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 30 серпня 2019 року № 26-ІХ.

Згідно з положеннями статті 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», в умовах воєнного стану Верховна Рада України діє виключно на підставі, в межах повноважень та в спосіб, визначені Конституцією та законами України.

Відтак, у зв'язку з широкомасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України та запровадженням воєнного стану в Україні, Верховною Радою України 6 вересня 2022 року було прийнято Постанову Верховної Ради України «Про деякі питання висвітлення роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» (№ 2568-ІХ), пунктом 1 якої визначено часовий проміжок дії цієї Постанови, а саме: у період дії воєнного стану в Україні, а пунктом 2 внесено часткову зміну до пункту 4 Постанови Верховної Ради України від 30 серпня 2019 року, а саме: «державному підприємству «Парламентський телеканал «Рада» забезпечити створення та трансляцію новин, інших інформаційних та інформаційно-аналітичних матеріалів (у тому числі під час трансляції єдиних інформаційних платформ стратегічної комунікації та марафонів загальнодержавного значення), спрямованих на виконання рішень та нормативно-правових актів щодо реалізації єдиної інформаційної політики в умовах воєнного стану».

Комітет зазначив, що, згідно з частиною восьмою статті 90 Регламенту Верховної Ради України, якщо для реалізації положень поданого законопроекту після його прийняття необхідні зміни до інших законів, такі зміни мають викладатися в розділі «Перехідні положення» цього законопроекту або в одночасно внесеному його ініціатором окремому законопроекті. До законопроекту додається перелік законів та інших нормативних актів, прийняття або перегляд яких необхідно здійснити для реалізації положень законопроекту в разі його прийняття.

Враховуючи зазначене, Комітет зауважив, що всупереч вказаним нормам Регламенту Верховної Ради України в тексті проекту Постанови (реєстр. № 9677) відсутні пропозиції щодо подальшої чинності Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання висвітлення роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» від 6 вересня 2022 року № 2568-ІХ у разі прийняття цього проекту Постанови. Така правова

невизначеність спричинить колізію у застосуванні цих двох постанов при висвітленні роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану.

Крім цього, Комітет звернув увагу на положення частини шостої статті 3 Регламенту Верховної Ради України, якою передбачено, що у разі встановлення у період дії воєнного стану в Україні обмежень щодо здійснення прямої трансляції відкритих пленарних засідань Верховної Ради України в інтересах національної безпеки та/або з метою забезпечення заходів безпеки Верховної Ради України, виконання рішень та нормативно-правових актів щодо реалізації єдиної інформаційної політики в умовах воєнного стану відкриті пленарні засідання Верховної Ради України, щоденні (у дні пленарних засідань та проведення «години запитань до Уряду») та щотижневі програми із забезпеченням рівної участі в них представників депутатських фракцій (депутатських груп) та позафракційних народних депутатів України транслюються державним підприємством «Парламентський телеканал «Рада» у запису в день проведення відповідного пленарного засідання чи у вигляді створеної програми, а якщо це неможливо - у перший тиждень трансляції Державним підприємством «Парламентський телеканал «Рада» .

Комітет привернув увагу до пропозицій авторів, викладених у підпунктах 1, 3, пункту 1 проекту Постанови. Так, у підпункті 1, зокрема передбачено, що: «Державне підприємство «Парламентський телеканал «Рада» забезпечує: щоденно – безперервне, об'єктивне і всебічне висвітлення діяльності Верховної Ради України, її комітетів, тимчасових спеціальних і тимчасових слідчих комісій, а також депутатських фракцій (депутатських груп), позафракційних народних депутатів України на основі додержання принципу пропорційного представництва їх позицій». Зазначаємо, що пропозиція щодо «безперервного, об'єктивного і всебічного висвітлення діяльності Верховної Ради України» не узгоджується з положеннями частини шостої статті 3 Регламенту Верховної Ради України.

При цьому також варто зауважити, що термін «принцип пропорційного представництва позицій комітетів, тимчасових спеціальних і тимчасових слідчих комісій, депутатських фракцій (депутатських груп), позафракційних народних депутатів України» не має правового визначення і механізму реалізації, у зв'язку з чим виникає запитання щодо пропорційного визначення обсягу часу для висвітлення діяльності комітетів, тимчасових спеціальних і тимчасових слідчих комісій, депутатських фракцій (депутатських груп), позафракційних народних депутатів України в залежності від розмаїття їх позицій.

У свою чергу, у підпункті 3 пункту 1 проекту Постанови пропонується, що: «редакція газети Верховної Ради України «Голос України» забезпечує постійне і всебічне висвітлення діяльності Верховної Ради України, її пленарних засідань, роботи комітетів, тимчасових спеціальних і тимчасових слідчих комісій Верховної Ради України, а також депутатських фракцій (депутатських груп), позафракційних народних депутатів України в обсягах, пропорційних їхній чисельності, та заходів, що проводяться у Верховній Раді України, якщо інше не встановлено Верховною Радою України».

З цієї пропозиції вбачається що обсяг часу для висвітлення діяльності Верховної Ради України буде здійснюватися пропорційно «чисельності народних депутатів України в комітетах, тимчасових спеціальних і тимчасових слідчих комісіях, депутатських фракціях (депутатських групах), позафракційних народних депутатів України», що суперечить принципу рівної участі представників депутатських фракцій (депутатських груп) та позафракційних народних депутатів України у трансляціях відкритих пленарних засідань Верховної Ради України, трансляціях щоденних (у дні пленарних засідань та проведення "години запитань до Уряду") та щотижневих програм, передбачених положеннями частини шостої статті 3 Регламенту Верховної Ради України.

Буквальний зміст цієї пропозиції зазначатиме, що висвітлення діяльності, наприклад, комітету Верховної Ради України, до складу якого входить, 25 – 30 народних депутатів України, має здійснюватися в обсязі 2.5 – 3.0 більше, ніж висвітлення діяльності комітету Верховної Ради України, до складу якого входять 10 народних депутатів України.

Крім того, варто звернути увагу на пропозицію щодо «обов'язкової відеотрансляції у повному обсязі в слоті національного телемарафону «Єдині Новини» відкритих пленарних засідань Верховної Ради України (у відеозапису з 16.00 до 24.00 у день проведення засідання)» (абзац третій підпункту 1 пункту 1 проекту Постанови) суперечить положенням частини шостої статті 3 Регламенту Верховної Ради України та підпунктів 1, 2, 7, 8 та 9 пункту 1 Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» від 7 лютого 2023 року № 2912-IX (далі – Постанова). Так, у зазначеній частині шостій статті 3 Регламенту Верховної Ради України, зокрема, передбачено, що: «в умовах воєнного стану відкриті пленарні засідання Верховної Ради України ... транслюються державним підприємством «Парламентський телеканал «Рада» у запису в день проведення відповідного пленарного засідання чи у вигляді створеної програми, а якщо це неможливо - у перший тиждень трансляції Державним підприємством «Парламентський телеканал «Рада» програм згідно з розкладом після дня проведення пленарного засідання чи створення відповідної програми».

У свою чергу, підпунктами 1, 2, 7, 8 та 9 пункту 1 Постанови, зокрема, зазначено, що: «1) Верховна Рада України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану працює у режимі одного пленарного засідання, що триває до дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні, але не пізніше ніж до початку наступної чергової сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання; 2) Голова Верховної Ради України (Перший заступник чи заступник Голови Верховної Ради України, який виконує обов'язки Голови Верховної Ради України) оголошує перерву у триваючому пленарному засіданні Верховної Ради України, визначає час і місце його продовження...; 7) тривалість часу для розгляду питань порядку денного кожного дня після перерви триваючого пленарного засідання визначається Погоджувальною радою; 8) триваюче пленарне засідання переривається головуєчим на такому засіданні на час повітряної тривоги. Засідання відновлюється через 15 хвилин після завершення

повітряної тривоги, крім випадку, коли повітряна тривога триває більше трьох годин поспіль; 9) усі присутні на триваючому пленарному засіданні в день після перерви не повинні поширювати інформацію щодо його початку, перебігу та прийнятих на такому засіданні рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у триваючому пленарному засіданні.

Отже, може виникнути ситуація коли пленарне засідання Верховної Ради України буде продовжено після перерви та триватиме після 16 години, коли в цей час, згідно із запропонованим проектом Постанови (реєстр. № 9677), буде визначено відеотрансляцію в записі цього ж засідання, що не узгоджується з положеннями вищезазначених норм Регламенту Верховної Ради України і Постанови.

Також Комітет зазначив, що підпунктами 4 та 5 пункту 1 проекту Постанови (реєстр. № 9677) передбачено окремі доручення Апарату Верховної Ради України та Інформаційному управлінню Апарату Верховної Ради України.

Разом з цим, відповідно до положень частини першої статті 7 Регламенту Верховної Ради України організаційне, юридично-експертне, науково-експертне, документальне, інформаційне, а також матеріально-технічне, господарсько-правове та фінансове забезпечення діяльності Верховної Ради України, її органів, народних депутатів України, депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України здійснює Апарат Верховної Ради України.

Отже, виокремлення Інформаційного управління Апарату Верховної Ради України, як самостійного суб'єкта для доручення, є юридично не коректним.

Крім того, Комітет звернув увагу на пункт 2 проекту Постанови, яким передбачається, що контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Голову Верховної Ради України.

Згідно з положеннями абзацу другого частини третьої статті 80 Регламенту Верховної Ради України відповідно до розподілу обов'язків, роботу з питань, зокрема, інформаційного забезпечення діяльності Верховної Ради України веде заступник Голови Верховної Ради України. У свою чергу, Розпорядженням Голови Верховної Ради України від 4 листопада 2019 року № 1191-к «Про розподіл обов'язків з питання виконання окремих повноважень Голови Верховної Ради України між Першим заступником Голови Верховної Ради України та заступником Голови Верховної Ради України» визначено також що заступник Голови Верховної Ради України забезпечує організацію скоординованої роботи, зокрема, Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики, веде організаційну та іншу роботу з питань інформаційного забезпечення діяльності Верховної Ради України.

Враховуючи зазначене, здійснення контролю за виконанням постанови у разі її прийняття Верховною Радою України може бути забезпечене заступником Голови Верховної Ради України.

Відтак, враховуючи техніко-юридичні зауваження, викладені вище, проект Постанови Верховної Ради України (реєстр. № 9677) не узгоджується з положеннями частини шостої статті 3, частини першої статті 7, частини восьмої статті 90 Регламенту Верховної Ради України.

Водночас Комітет звернув увагу на те, що на додаток до доручення Першого заступника Голови Верховної Ради України Корнієнка О.С. від 8 вересня 2023 року № 11/9-2023/196768 додано витяг із стенограми пленарного засідання Верховної Ради України 6 вересня 2023 року, в якому зазначено, що народний депутат України Геращенко І.В. під час виступу порушила питання, зокрема, про те, що «Канал «Рада» має показувати парламент в прайм-тайм, а не вночі демонструвати наші засідання, пропорційно до кількості складу фракцій показувати роботу цих фракцій, комітетів. Це абсолютно нормально. Вибачте, з бюджету Верховної Ради України іде більше 500 мільйонів гривень на канал «Рада», а він показує чорті-що».

Комітет зауважив, що народний депутат України Геращенко І.В., яка є ініціатором проекту Постанови (реєстр. № 9677), метою якого вбачається врегулювання особливостей висвітлення роботи Верховної Ради України під час дії воєнного стану для забезпечення прозорості діяльності Верховної Ради України та її органів, поінформованості суспільства про цю діяльність і її результати у своєму виступі з трибуни наводить некоректну інформацію, що «з бюджету Верховної Ради України іде більше 500 мільйонів гривень на канал «Рада», тоді як обсяги видатків для ДП «Парламентський телеканал «Рада» за бюджетною програмою 0111090 «Висвітлення діяльності Верховної Ради України через засоби телебачення і радіомовлення та фінансова підтримка видання газети «Голос України» загалом складають 169 млн. 176 тис. 800 грн.

У свою чергу, в порівнянні з 2022 роком обсяг фінансування ДП «Парламентський телеканал «Рада» у 2023 році є меншим (у 2022 році він складав 196 млн. 218 тис. 800 грн.).

Комітет ухвалив висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про деякі особливості висвітлення роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану», внесений народними депутатами України Геращенко І.В. та Герасимовим А.В. (реєстр. № 9677 від 04.09.2023), і, відповідно до частини третьої статті 138, пункту 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, рекомендує Верховній Раді України розглянути зазначений проект Постанови та відхилити його.

Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначено голову Комітету.

Голова Комітету

**С.В.КАЛЬЧЕНКО**

